

ÚTMUTATÓ

az önkormányzati adósságkonszolidáció végrehajtásához

I. A támogatás célja és háttere

A kormány a közigazgatás átalakításának keretében a helyi igazgatás és önkormányzás – mint az egyik legfontosabb alappillér – hatékonyabbá tétele érdekében az önkormányzatokra vonatkozóan **újraszabályozta** mind a sarkalatos, mind az önkormányzatok mindennapi működését rendező törvényeket, és *a feladatok végrehajtását biztosító előírásokat.*

Ennek alapján, a helyi önkormányzás feladatainak újrastrukturálása mellett az önkormányzati gazdálkodás feltétele és módja is megváltozott. Ahhoz azonban, hogy az önkormányzatok meg tudjanak felelni a számukra az Alaptörvényben és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvényben meghatározott – szigorúbb – gazdálkodási szabályoknak és az új feltételek mellett is biztosítható legyen a közszolgáltatások megfelelő színvonalú ellátása, a **pénzügyi-gazdasági rendszerük** alapjainak **megszilárdítása is szükséges**, azaz rendezni kell az eddigiekben mind a működésüket, mind a fejlesztéseiket segítő, de korábban az állam által nem fedezett kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalások sorsát.

II. A konszolidáció jogi háttere

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: **Költségvetési tv.**) módosításáról 2012. december 3-án elfogadott *2012. évi CLXXXVII. törvény a következő – az önkormányzati konszolidáció szempontjából releváns – rendelkezéseket* tartalmazza:

1. Az állam **egyszeri, vissza nem térítendő** költségvetési támogatást nyújt – törlesztési célú támogatásként – az **5000 fő lakosságszámot meg nem haladó** települési önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások (a továbbiakban: önkormányzatok) számára,
2. a **2012. december 12-én pénzügyi intézmény** (a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló sokszorosán módosított 1996. évi CXII. tv. 4.-6. § szerinti pénzügyi intézmények: hitelintézet és pénzügyi vállalkozás) **felé fennálló,**
3. a **Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény** (a továbbiakban: Gst. tv.) **3. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti kölcsön,- vagy hiteljogviszonyon alapuló, hiteljogviszonyt megtestesítő értékpapíron, továbbá váltókibocsátáson alapuló tartozások teljes kiegyenlítésére;**

III.A konszolidáció tartalma

1. A konszolidáció kiterjed:

- **a 2012. december 12. napján fennálló, teljes adósságállományra (tőke, késedelmes tőke, késedelmes kamat, járulék és egyéb díj, jutalék),**
- az ezekhez kapcsolódó, **2012. december 28-ig számított járulékra** (kamattól, rendelkezésre tartási jutalék, kezelési költség, késedelmi kamattól).

A konszolidáció részét képező költségek köre a kormány és a Bankszövetség között lezajlott egyeztetés alapján került megállapításra.

2. A konszolidáció nem terjed ki:

- a törlesztési célú támogatással érintett adósságelemek **2012. december 12-t követően** keletkezett állományának és az ahhoz kapcsolódó járulékok törlesztésére,
- az államháztartás központi alrendszeréből, közvetlenül az EU-tól, vagy nemzetközi szervezettől elnyert támogatás előfinanszírozására, valamint az áfa, vagy egyéb bevétel megelőlegezésére nevesítetten szolgáló adósságból eredő fizetési kötelezettség teljesítésére,
- a víziközmű-társulattól a támogatással érintett önkormányzat által átvett hitelből eredő fizetési kötelezettség teljesítésére,

IV.A konszolidáció végrehajtásának menete:

1. Az önkormányzatok **2012. december 14-ig** a törlesztési célú támogatással érintett adósságelemek 2012. december 12-ig keletkezett állományáról és az ahhoz kapcsolódó, december 28-ig számított járulékokról meghatározott adattartalom szerinti **igazolást és nyilatkozatot kapnak a pénzügyintézetektől. Amennyiben** 2012. december 14-ig az önkormányzat **nem kapja meg** a pénzügyintézeti igazolást és a nyilatkozatokat – vagy annak adataival nem ért egyet –, úgy **köteles haladéktalanul felvenni a kapcsolatot a pénzügyintézettel**, abból a célból, hogy a december 17-i adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tudjon tenni.

Amennyiben az önkormányzatnak olyan támogatással érintett adósságállományból származó fizetési kötelezettsége áll fenn, amely **magyarországi székhellyel nem rendelkező nemzetközi pénzügyintézettel szemben áll fenn**, illetve a pénzügyintézet az önkormányzatot bármilyen technikai okból kifolyólag nem kereste, úgy az adatszolgáltatás teljesítése érdekében szükséges, hogy az **önkormányzat vegye fel a kapcsolatot** az érintett pénzügyintézettel. Az adatszolgáltatáshoz szükséges nyomtatványt a MÁK-tól lehet beszerezni.

2. Az **önkormányzat** az adatlapon szereplő adatokat **ellenőrzi**, és összeveti a könyveiben szereplő adatokkal. Amennyiben az önkormányzat a pénzügyintézet által szolgáltatott adatlap és a könyveiben szereplő adatok között eltérést tapasztal, **haladéktalanul** egyeztet a pénzügyintézettel.
3. A kötvények visszavásárlásával/törlésével kapcsolatos önkormányzati feladatok meghatározására a kötvénykibocsátással érintett pénzügyintézet eljárásrendje szerint kerül sor. Felhívjuk az önkormányzatok figyelmét, hogy ennek végrehajtása az önkormányzat és a pénzügyintézet külön személyes egyeztetését igényli, és amennyiben a pénzügyintézet kéri külön képviselő-testületi határozathozatalra is szükség lehet.
4. A támogatással érintett önkormányzati adósságelemek tőke- és járulékainak összegéről **2012. december 17. 16 óráig** az érintett önkormányzatok az e-adat rendszerben elektronikus úton adatot szolgáltatnak.

Az adatszolgáltatáshoz mellékelteként – elektronikus úton – a következő dokumentumokat kell csatolni:

- a képviselő-testület/társulási tanács határozatát, amelynek az alábbiakat feltétlenül tartalmaznia kell:
 - nyilatkozatot arról, hogy a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. szerinti adósságrendezési eljárás alatt áll-e,
 - az adósságkonszolidációban való részvétel elfogadását,
 - a Ptk. 286. § szerinti hozzájárulást,
 - a konszolidációval összefüggésben a banktitkot képező, önkormányzatra vonatkozó adatok MÁK általi kezeléshez való hozzájárulást,
 - amennyiben az önkormányzat / társulás rendelkezik olyan betéttel, vagy egyéb számlaköveteléssel, szerződéssel, ami kifejezetten a konszolidációval érintett adósságelemhez kapcsolódik, illetve annak fedezetére, vagy teljesítés biztosítékaul szolgál, akkor az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy e betét, vagy számlakövetelés összegét – legfeljebb az ahhoz kapcsolódó adósságelem összegének mértékéig – 2012. december 28-i dátummal, az állam által megjelölt számlára utalja,
 - a polgármester/társulási tanács elnöke, valamint a jegyző/munkaszervezet vezető felhatalmazását az önkormányzati adatszolgáltatás teljesítésére és a szükséges nyilatkozatok megtételére, megállapodás megkötésére.
- a pénzügyintézet által megküldött és a polgármester / társulási tanács elnöke, valamint a jegyző / munkaszervezet vezető által aláírt igazolásokat és a törlesztés pénzügyintézet által történő elfogadásáról szóló dokumentumot,

- a polgármester / társulási tanács elnöke nyilatkozatát arról, hogy az általa szolgáltatott adatok teljes körűek és megfelelnek az önkormányzat / társulás nyilvántartásának,
- a polgármester / társulási tanács elnöke nyilatkozatát arról, hogy az adatszolgáltatás nem tartalmaz olyan adósságelemeket, amelyek nem képezik a konszolidáció részét.

A felsorolt nyilatkozatokat az önkormányzat egyetlen dokumentumon fogja megtenni.

Az önkormányzat által elektronikusan megküldött **eredeti nyilatkozatokat**, képviselő-testületi határozatokat papír alapon is el kell juttatni a MÁK illetékes megyei igazgatóságai részére.

5. A MÁK az adatlapokat **2012. december 20-ig** ellenőrzi.
6. Az ellenőrzést követően **2012. december 20-án** a MÁK megküldi az adatokat a nemzetgazdasági miniszter részére.
7. A MÁK – az államháztartásért felelős miniszter felhatalmazása alapján – az adatszolgáltatás szerint megállapítható, devizában fennálló tartozások kiegyenlítését az eredeti devizanemben **2012. december 21-én** kezdeményezi, a forintban fennálló támogatások folyósítását **2012. december 27-én kezdeményezi annak érdekében, hogy december 28-án** az a pénzügyi intézmények (hitelezők) számláján rendelkezésre álljon.
8. Amennyiben a MÁK által átutalt támogatás több, mint a 2012. december 28-án fennálló tőke és járulékai együttes összege, a bank 2013. január 10-éig a különbözetet – külön átutalási rendelvénnyel – a túlfizetéssel érintett önkormányzat pénzforgalmi bankszámlájára átutalja.
9. A támogatással érintett önkormányzat 2013. január 15-ig elszámol a MÁK felé a 2012. december 12-én ténylegesen fennálló adósságállománya és annak 2012. december 28-ig számított járuléka, valamint ezek törlesztésére kapott törlesztési célú támogatás közötti különbséggel. Ha a felhasznált törlesztési célú támogatás összege meghaladja a törlesztés összegét, a támogatással érintett önkormányzat 2013. január 30-ig fizeti vissza az állam számára a különbözetet. A törlesztés összegétől elmaradó törlesztési célú támogatás esetén az államháztartásért felelős miniszter ugyanezen időpontig gondoskodik a különbözetnek az önkormányzat részére történő folyósításáról.
10. Az elszámolási határidő, illetve a különbözet visszautalásának elmulasztása a MÁK részéről azonnali inkasszóval, illetve, ha ez eredménytelen 60 napon belül, adósságrendezési eljárás megindítását vonja maga után az érintett önkormányzattal szemben.

V. Az adósságrendezés alatt álló önkormányzatok konszolidációja

A 2012. december 12. napján *a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv.* szerinti adósságrendezési eljárás alatt álló önkormányzatok esetében az állam a törlesztési támogatást a következőképpen biztosítja.

Az adósságrendezési eljárás lezárásának időpontjában fennálló, illetve esedékessé váló kölcsön- vagy hiteljogviszonyt megtestesítő adósságból és váltókibocsátásból eredő fizetési kötelezettséghez kapja meg az önkormányzat a törlesztési célú támogatást, oly módon, hogy a törlesztési támogatás az adósságrendezési eljárás lezárását követő 60 napon belül kerül folyósításra, a külön meghatározott eljárási rend szerint.

VI. A törlesztési célú támogatási összeg csökkenése

A Költségvetési tv. felhatalmazást ad a kormánynak, hogy az adósságkeletkeztetés célja és az adósság felvételének egyéb körülményei alapján a 100%-os mértékű törlesztési célú támogatás összegét csökkentheti. A támogatás mértéke a csökkentést követően sem lehet kevesebb, mint az adott önkormányzat 2012. december 12-én fennálló támogatással érintett adósságállománya összegének 40%-a.

VII. A törlesztési támogatással érintett adósságállomány csökkenése miatti megtakarítás

Ha a támogatással érintett önkormányzatnak a törlesztési célú támogatás folyósításának időpontjában (2012. december 28-án) lejárt szállítói tartozása van, azon összeget, amelyet a törlesztési támogatással érintett adóssága csökkenése miatt megtakarít és a kötelező feladatoknak a jogszabályban meghatározott minimális színvonalú ellátásához nem szükséges, **a lejárt szállítói tartozások kifizetésére kell fordítani. A megtakarított összeg az önként vállalt feladathoz kapcsolódó kiadás teljesítésére nem fordítható.**

Az önkormányzatnak a törlesztési támogatás átvállalásából származó megtakarítását más pénzeszközöktől elkülönítetten kell kezelnie és annak felhasználásáról a 2013. évre vonatkozó zárszámadási rendeletében kell beszámolni.

VIII. Egyéb teendők, információk

1. Az adatszolgáltatást követően a törlesztés teljesítésével összefüggő **könyvelési teendők:**

2012. december 31. napján az önkormányzatnak nem állhat fenn – a konszolidációval érintett fizetési kötelezettségek vonatkozásában – kölcsön- illetve hiteljogviszonyon alapuló tartozása, kivéve, ha adóssága részben kerül konszolidálásra.

A kölcsön- illetve hiteljogviszonyon alapuló szerződés megszűnéséről, a szerződést biztosító mellékkötelezettségek (jelzálogjog, zálogjog) törléséről, a letétek államhoz (MÁK) transzferálásáról a pénzügyintézetek várhatóan csak 2013. januárban adják meg a szükséges bizonylatokat, igazolásokat.

2. **Hiteljogviszonyt megtestesítő értékpapír:**

minden olyan nyomdai úton előállított, előállítható vagy dematerializált értékpapír, illetve a törvény által értékpapírnak minősített, jogot megtestesítő

okirat, amelyben a kibocsátó (adós) meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátását elismerve kötelezi magát, hogy a kölcsön összegét, valamint annak meghatározott módon számított kamatát, vagy egyéb hozamát az értékpapír birtokosának (hitelezőnek) a megjelölt időben és módon megfizeti. Ilyenek: kötvény, kincstárjegy, letéti jegy, célrészjegy, takaréklevél, jelzáloglevél

3. A **lakosságszám** megállapítása:

5000 fő alatti település az, amelynek lakossága a KEKKH 2012. január 1-jei népességi adatai szerint nem éri el az 5000 főt.

4. A pénzügyi intézetek a folyószámla-hitelkeret összegét legkésőbb 2012. december 12. napjával zárolják, hitelkeret terhére további kifizetés nem teljesülhet.

5. Az adósságkonszolidáció megtörténtét követően Gst. tv. módosításával a hitelfelvétel, az adósságkezelés szabályai is várhatóan szigorodnak.

6. Az 5000 fő lakosságszámot meghaladó települések adósságának konszolidációjára vonatkozó szabályokat a 2013. évi központi költségvetésre vonatkozó törvény fogja tartalmazni.

7. **Példák a konszolidációval nem érintett adósságot keletkeztető jogügyletekre:**

- az önkormányzat által vállalt készfizető kezességre, illetve annak érvényesítéséből származó fizetési kötelezettségre,
- az önkormányzat lízingszerződéséből származó tartozásra
- az önkormányzat nem pénzügyi intézménnyel szemben fennálló tartozására (pl. másik önkormányzat, magánszemély, gazdasági társaság felé fennálló tartozás),
- az önkormányzatnak valamely pénzügyi intézménnyel szemben fennálló nem kölcsön- vagy hitelviszonyból származó fizetési kötelezettségére (pl. biztosítás).

8. A **Polgári Törvénykönyvről** szóló 1959. évi IV. törvény 286. §-a

286. § (1) bekezdés: „A jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, ha ehhez a kötelezett hozzájárult, és a szolgáltatás nincs személyhez kötve, illetőleg nem igényel olyan szakértelmet vagy képességet, amellyel a harmadik személy nem rendelkezik. A kötelezett hozzájárulása nem szükséges, ha a harmadik személynek törvényes érdeke fűződik ahhoz, hogy a teljesítés megtörténjék. (2) A követelés biztosítékai ilyenkor fennmaradnak, amennyiben a követelés a teljesítő harmadik személyre átszáll, vagy e harmadik személy a kötelezettől megtérítést követelhet.”

9. Tájékoztatás/információ ügyében kérdésével az alábbi e-mail címet keresheti meg:

onk.hat@bm.gov.hu

IRATMINTÁK

NYILATKOZAT

A/az (továbbiakban: Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: 2012. évi költségvetési törvény) 76/C. §-ban foglaltakra figyelemmel, a.....számú képviselő-testületi/társulási tanácsi határozat felhatalmazása alapján a következőkről nyilatkozik.

1. Az Önkormányzat kijelenti, hogy 2012. december 12-én adósságrendezési eljárás alatt áll:

IGEN NEM*

2. Az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás hozzájárul ahhoz, hogy a 2012. évi költségvetési törvény 76/C. § (1) bekezdése szerint 2012. december 12-én fennálló adósságállományát és annak 2012. december 28-áig számított járulékait a 76/C. § (4) bekezdés b) pontja szerinti igazoláson (a továbbiakban: igazolás) szereplő, támogatással érintett adósságelemek tőke és járulékrészét a Magyar Állam a hitelező/kölcsönnyújtó felé törlessze.
3. Az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás hozzájárul ahhoz, hogy a 2012. évi költségvetési törvény 76/C. § szerinti adósságkonszolidáció során a Magyar Államkincstár a banktitkot képező, az Önkormányzatra/Többcélú Kistérségi Társulásra vonatkozó, a törlesztéshez szükséges adatokat, információkat megismerje és kezelje.
4. Az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás kijelenti, hogy

RENDELKEZIK NEM RENDELKEZIK**

olyan betéttel vagy egyéb számlaköveteléssel, ami a konszolidálandó adósságelemekhez kapcsolódik, illetve annak fedezetére vagy teljesítésének biztosítékaul szolgál.

Amennyiben Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás rendelkezik ilyennel, kötelezettséget vállal arra, hogy a betét vagy számlakövetelés összegét a 2012. évi költségvetési törvény 76/C. § (4) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelően 2012. december 28-án az állam által megjelölt számlára átutalja.

5. Az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás kijelenti, hogy az igazolás teljes körű, az abban szereplő adatok megfelelnek az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás nyilvántartásának.
6. Az Önkormányzat/Többcélú Kistérségi Társulás kijelenti, hogy az igazolás nem tartalmazza a 2012. évi költségvetési törvény 76/C. § (2) bekezdése szerinti, konszolidáció alá nem vont adósságelemeket.

** A megfelelő rész aláhúzendó! Amennyiben az 1. kérdésre igen a válasz, a további pontokat illetően nem kell nyilatkozni, azok szövegét át kell húzni!*

*** A megfelelő rész aláhúzendó!*

....., 2012. december

.....
polgármester/társulási tanács elnöke

P.H.

.....
jegyző/munkaszervezet vezetője

a képviselő-testület/társulási tanács...../2012. (XII....) sz. határozata

1. A képviselő-testület/társulási tanács a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 76/C. §-ban foglaltakra figyelemmel kinyilvánítja, hogy a törvényben írt feltételekkel tartozásai megfizetéséhez igénybe kívánja venni az állam által biztosított, egyszeri, vissza nem térítendő költségvetési támogatást, azon adósságelemek tekintetében, amelyekre a költségvetési törvény a támogatás igénybevételét lehetővé teszi.

2. A képviselő-testület kijelenti, hogy 2012. december 12-én adósságrendezési eljárás alatt nem áll.

3. A képviselő-testület/társulási tanács a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 286. § alapján hozzájárul, hogy az 1. pontban megjelölt adósságelemek tőke és járulékrészét, valamint egyéb költségeit az önkormányzat/társulás helyett az állam közvetlenül megfizesse a hitelezőknek/kölcsönnyújtóknak.

4. A képviselő-testület/társulási tanács felhatalmazza a polgármestert/társulási tanács elnökét, hogy az önkormányzat/társulás nevében:

a.) a hitelezők/kölcsönnyújtók által az érintett adósságelemek tőke és járulékrészéről, valamint egyéb költségeiről kiállított nyilatkozatot aláírja

b.) a költségvetési törvény szerint, határidőre szolgáltatassa a szükséges adatokat a Magyar Államkincstár felé és ahhoz csatolja a szükséges nyilatkozatokat, igazolásokat, egyéb dokumentumokat,

c.) a költségvetési törvény 76/C. § (10) bekezdésében meghatározott megállapodást megkösse, amennyiben azt az államháztartásért felelős miniszter kezdeményezi.

5. A képviselő-testület / társulási tanács kijelenti, hogy az önkormányzat / társulás rendelkezik olyan betéttel, vagy egyéb számlaköveteléssel, szerződéssel, ami kifejezetten a konszolidációval érintett adósságelemhez kapcsolódik, illetve annak fedezetére, vagy teljesítés biztosítésként szolgál és e betét, vagy számlakövetelés összegét – legfeljebb az ahhoz kapcsolódó adósságelem összegének mértékéig – 2012. december 28-i dátummal, az állam által megjelölt számlára utalja*,

6. A képviselő-testület/társulási tanács hozzájárul ahhoz, hogy 76/C. § szerinti adósságkonszolidáció során a Magyar Államkincstár a banktitkot képező, az önkormányzatra/társulásra vonatkozó, a törlesztéshez szükséges adatokat, információkat, megismerje és kezelje.

....., 2012. december

.....

polgármester/társulási tanács elnöke

P.H.

.....

jegyző/munkaszervezet vezetője

Felelős: polgármester/társulási tanács elnöke

Határidő: 2012. december 17.